

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

Magdalena Gleisner
Tel: 010-698 10 22
magdalena.gleisner@naturvardsverket.se

BESLUT
2025-08-28

Ärendenummer
NV-02004-11

Länsstyrelsen i Skåne län
205 15 Malmö

Avslag av ansökan om kompletterande statsbidrag för åtgärd inom etapp 3 av det förorenade området f.d. BT Kemi, södra delområdet, i Svalövs kommun, Skåne län

Beslut

Naturvårdsverket avslår Länsstyrelsen i Skåne läns ansökan om kompletterande statsbidrag för åtgärd inom etapp 3 av det förorenade området f.d. BT Kemi, södra delområdet, i Svalövs kommun, enligt 2 § 6 Förordning (2004:100) om statsbidrag för avhjälpande av föroreningsskador.

Bakgrund

Länsstyrelsen i Skåne län har den 26 november 2024 inkommit med en ansökan om 18 815 000 kronor i kompletterande bidrag för att under 2025–2026 utföra åtgärder, inklusive uppföljning och utvärdering inom etapp 3 avseende det förorenade området f.d. BT Kemi, södra delområdet, i Svalövs kommun. Ansökan har kompletterats den 19 december 2024. Hittills har vi beviljat 240 472 500 kronor i statligt bidrag till BT Kemi södra delområdet. Statligt bidrag om 183 500 000 kronor för att åtgärda BT Kemi norra delområdet beviljades i de äldre ärendena ÄHS 642-5146-04 och NV-04111-10, och totalt ca 77 500 ton förorenade jordmassor avlägsnades därifrån. Norra delområdet slutredovisades av länsstyrelsen till Naturvårdsverket den 10 juni 2013, och vi godkände slutredovisningen och beslutade om avslut av ärendet för norra delområdet den 7 december 2015. Totalt har vi hittills beslutat om 423 972 500 kronor för norra och södra delområdena tillsammans.

Den ursprungliga föroreningsskadan från den f.d. tillverkningen av bekämpningsmedel under åren 1964–1977 vid BT Kemi i Teckomatorp bestod av främst fenoxisyror, klorkresoler, klorfenoler och dinoseb, men även andra ämnen som t.ex. organiska lösningsmedel, antimon och dioxin. Områdets totala area (norra och södra delområdet) är ca 105 000 m² (6,0 + 4,5 hektar).

På objektet BT Kemi södra delområdet har åtgärdsförberedelser (etapp 1 och 2) utförts under 2011–2018. Under 2019–2022 utfördes åtgärder (etapp 3) genom termisk in situ-behandling (på en 0,2 hektar stor yta (2 000 m²), dvs ca 20 x 100 meter ned till ca 7 meters djup) i kombination med urschaktning av 34 500 ton från de resterande 4,3 hektaren (43 000 m²).

Våren 2022 meddelade länsstyrelsen till Naturvårdsverket att den termiska åtgärdsmetoden inte hade uppnått sin fulla potential, men att den allra största delen av föroreningsskadan nu var åtgärdad. Under ca en fjärdedel av ytan i det termiskt behandlade området på ca 3–5 meters djup återstår kvarstående restförorening i form av nedbrytningsprodukten dioxin i 8 av 64 delvolymen av jorden (motsvarande ca 10% av den termiskt behandlade volymen), som överstiger det platsspecifikt framtagna riktvärdet. Dioxinet kommer från att temperaturen i dessa delvolymen inte riktigt nådde upp till det förutbestämda målet på 300°C för den termiska behandlingen. Hela den termiskt behandlade jordvolymen är fortfarande inhägnad, inkapslad innanför stålspons och under betonglock, varav 90% av volymen är åtgärdad.

Under 2022–2024 genomfördes kompletterande miljötekniska undersökningar på objektet, samt att riskbedömning, åtgärdsutredning och riskvärdering uppdaterades. I länsstyrelsens ansökan om kompletterande bidrag framgår att risken för belastning från det kvarstående dioxinet på recipienten Braån genom utläckage och spridning bedöms vara begränsad enligt gjorda beräkningar. Det framgår också att risken för direkt intag av jord är den dominerande exponeringsvägen på alla djup. Ansökt åtgärdsalternativ innebär att den kvarlämnade betongplattan bryts upp, och att de återstående förorenade massorna (ca 2 800 ton) schaktas upp ur det inkapslade området och transporteras till förbränning på godkänd avfallsanläggning.

Skäl

Naturvårdsverkets samlade bedömning är att länsstyrelsens ansökan, samt tillhörande komplettering, inte har visat att behovet av riskreducering är av sådan art att förordad åtgärdsmetod kan anses vara ekonomiskt motiverad och nationellt prioriterad för bidrag enligt förordningen (2004:100) om statsbidrag för avhjälpande av föroreningsskador.

Av det som en gång var Sveriges största miljöskandal återstår restföroreningar på djupet i en avgränsad del inom det 0,2 hektar stora termiskt behandlade området, som i sin tur motsvarar <1% av hela BT Kemi-områdets markyta. Resterande >99% av hela BT Kemi-områdets markyta är idag öppen för allmänheten och används nu som rekreation och naturområde.

Den termiska in situ-åtgärd som utfördes på 0,2 hektar inom etapp 3 har åtgärdat 90% av den ursprungliga föroreningen inom den avgränsade termiskt behandlade jordvolymen. Den kvarstående restföroreningen inom den jordvolymen utgör begränsad risk för människors hälsa och miljö.

Naturvårdsverket anser att en mindre kostsam åtgärd kan innebära en tillräcklig riskreduktion även på längre sikt.

Ansökan avslås därmed.

Beslutet kan inte överklagas.

Beslut om detta avslag har fattats av avdelningschefen Ingela Hiltula efter föredragning av enhetschefen Helena Looström Urban.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit handläggarna Magdalena Gleisner och Jeanette Häggrot.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Ingela Hiltula

Helena Looström Urban

Kopia till:

Mats Andersson (samordnare), Länsstyrelsen i Skåne län